

Közösségek

DUJ DZSÉNE ONLINE

Ica és Brigi megvitatják...

Opre Csabáné Ica, Balogh Brigitta. Szakál Sára Rebeka, Bodó Csanád¹

A kutatócsoportban vannak viták. Van, amikor nem egyezik a véleményünk, van, amikor egyezik. De emiatt nem haragszunk egymásra. Ica nem értett egyet az egyik cikk állításával arról, hogy a magyarok a cigányokat egy kalap alá veszik. Lehet, jegyezte meg, hogy egy része a magyaroknak igen, de vannak többen is olyanok, akik nem veszik egy kalap alá a cigányokat. A cigányok viszont igen. Brigi erre azt felelte, hogy szerinte a cigányok sem veszik egy kalap alá a magyarokat.

Megegyeztünk, hogy ezt megvitatjuk, de úgy, hogy mindenki csak magáról beszél. Ica évtizedekig olyan helyen dolgozott, a büdi óvodában, ahol a 120–130 gyerekből majdnem mindenki cigány volt. Elmondja, hogy találkozik olyan helyzetekkel a városban, ahol a boltban érzékeli, hogy vannak cigányok, akik egy kalap alá veszik a magyarokat.

– A Penny-ben történt – idézi fel Ica. – Elöttem álltak a sorban. Hosszú volt a sor. Egy roma fiatalember ott hagyta a kocsiját, elment valamiért a sorok közé. Én, ahogy haladt előre a sor, az ő kocsiját is előre toltam. Amikor visszajött, nagy flegmán ezt mondta: – Jó, hogy ki nem hajította a kocsit a sorból. – Én

¹ Ica és Brigi beszélgettek egy már korábban köztük kialakult véleménykülönbségről. Sára és Csanád is részt vettek a beszélgetésben. Emellett hangfelvételt és annak alapján szerkesztett átiratot készítettek az elhangzottakról. Az átiratot később kommentálták is. Ica és Brigi javaslataival kiegészülve készült el ez a változat. Amikor egyikünket szó szerint idézzük, jelöljük a szövegben.

semmit nem szóltam. Az volt bennem, hogy én ennek hiába magyarázok. Brigi, aki büszke arra, hogy roma, és arra is, hogy dédnagymamája magyar volt, veszi át a szót: – Én négy, talán öt éve is van már ennek, Nyíregyházán dolgoztam, három műszakot. Voltak romák, de nagyon kevesen. A legtöbbje inkább magyar volt. És soha nem tapasztaltam magamon azt, hogy különcödtek volna velem, vagy megcigánykodtak volna. A barátság és az őszinteség mindkét oldalon megvolt. Amikor odakerültem, még nem ismertem senkit. Nem voltam olyan, hogy én is roma vagyok, akkor odamegyek a romákhoz. Mindkettőjüknek köszöntem. A magyarnak is, a romáknak is. Én nem akarom azt, hogy ilyen viszályok legyenek. Mi ezt kerüljük, nem szeretnénk. A magyar barátnőimmel voltak olyan történetek, amiket el tudtak nekem mondani. Akár a családban történő dolgokat. Bizalmasakat. Ők is, én is. Ezek a történetek nem tették lehetővé, hogy a vélemények közelítsenek egymáshoz. Ekkor új irányt vesz a beszélgetés. Ica és Brigi közösen értelmezik egy olyan megfigyelést, amelynek újból a vasvári Penny a helyszíne. Jöttem a Penny-ből haza – szól Ica –, és mondtam a gyerekeknek, hogy sok roma ember volt a Penny-ben. Na de hogy ne lenne, mondtam nekik, amikor Tiszavasváriban ez az egyetlen bolt van, ami viszonylag olcsó. Mindenki a Penny-be megy, és nemcsak Vasváriból, hanem a környékről is. – Magyar fiatalokat is láttunk már úgy, hogy egy család együtt vásárolt – mondja Brigi – és ez szerintem szép dolog. Én is elmentem a párommal, a két kislányommal, elmentem és bevásároltam. Amikor a plázába megyünk Nyíregyházán, hát az tiszta öröm menni vásárolni családotul. Főleg, amikor cuccokat megyünk vásárolni, és akkor mennek a kislányok, és anya, most ez kellene, apa, most ezt vedd meg, mert erre van szükségem. Mi részünkről ez csodálatos élmény. Az előző történetekhez hasonlóan Brigi és Ica véleménye itt is eltér egymástól azzal kapcsolatban, hogy hogyan vásárolnak a romák a boltban. Ezek a különbségek csak részben kapcsolódnak ahhoz, hogy Brigi és Ica háttere nem azonos. Nem romaként Sárának és Csanádnak a vasvári tapasztalatai az eddigiekhez képest mások. Amikor a Penny-ben vásároltak, közös megfigyelésük volt, hogy az ott dolgozó nem romák jelentőségteljes pillantásokat vetettek rájuk. Ezek a pillantások mintha felszólítást hordoztak volna magukban. A felszólítás a jelenlévő romákhoz való viszony kifejezését követelte, nem feltét-

lenül szavakkal, akár félmosollyal, akár valahogy máshogy. Mindketten úgy értelmezték, hogy ez a pillantás egy kalap alá vesz mindenkit, aki romaként lép be a boltba. A vásárlás úgy tudott Sára és Csanád történetévé válni, hogy nem viszonozták a pillantást.